

מדינת ישראל
משרד החינוך

ראמ"ה
הרשות הארצית
למדידה והערכה בחינוך

המזכירות הפדגוגית

עברית

לכיתה ח

מחווון

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		פרק ראשון: טקסט מידע – "תלבושת אחידה בבתי ספר"	
1	ר"ב פרשנות והיסק	4 = תשובה נכונה: (1) להציג את נושא התלבושת האחידה בתרבויות שונות בתקופות שונות. 0 = כל תשובה אחרת	4, 0
2	סגור איתור מידע	3 = סימון שלוש האפשרויות 3, 4 ו-7 2 = סימון שתיים מהאפשרויות 3, 4 או 7 0 = כל תשובה אחרת, לרבות סימון של יותר משלוש אפשרויות	3, 2, 0
3	ר"ב הערכה וביקורת	2 = תשובה נכונה: (2) להגדיר. 0 = כל תשובה אחרת	2, 0
4	פתוח איתור מידע	2 = תשובה העוסקת באחד הערכים האלה: שמירה על הייחודיות של כל אדם, קבלת האחר, (מתן) חופש ביטוי. לדוגמה: - כדי לייחס חשיבות לייחודיות של כל אחד. - כי ברוב בתי הספר חושבים שזה סוג של ביכולת הביטוי של התלמידים. (כתיבה על חופש הביטוי) 0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה: - האמריקנים מאמינים שאחת הדרכים להקנות לאדם ערכים אלו היא על ידי חופש בחירת האופי. (אילו ערכים?) - כדי לא לכפות על התלמידים. (לכפות מה? חסר ציון של ערך ספציפי.) - כי התלמידים יכולים לבחור מה ללבוש. (חזרה על הגזע.)	2, 0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
ב4	פתוח איתור מידע	<p>2 = תשובה העוסקת בהצבת גבולות ("לכלל חופשי") או בחשיבות של לבוש הולם / צנוע / נקי / ללא קרעים / ללא חורים. לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - יש המאמינים שלכל חופש צריק לדעת להציג אפואות. - יש קוד לבוש כדי להציג אפואות לתלמידים שלא להתלבש יותר מדי מאלט או להציג בלגים מלובלגים, קרועים, גזורים או שיש בהם חורים. - כדי שיכבדו ויראו מסודרים. - משום שיש חשיבות לסדר ולארטן של ההופעה החיצונית של ביה"ס. - כדי שילדים לא יביעו עם לבוש קרוע. <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כדי שתהיה אחידות שלא סתם יוכלו להיכנס לבית ספר אנשים זרים הציקר כדי שנה יהיה סמל זיהוי. (התשובה מבוססת על ידע כללי של התלמיד ולא על הטקסט). - כדי לא לדרוס לאי סדר. (התשובה מנוסחת באופן עמום). 	2, 0
א5	פתוח איתור מידע	<p>2 = תשובה העוסקת בחשיפה לתרבות המערב. לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - היפנים החלו להיות מושפעים מהמערב. - היפנים אימצו לצמט סאנון לבוש הדומה לסאנון המערבי. - האמריקאים השפיעו על היפנים בנושא תלבושת אחידה. <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מכיוון שהם נותנים חינוך עם סיקוח ושליטה לתלמידים. - היפנים מלמדת לציית לכללי הקבוצה. 	2, 0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
2, 0	<p>פתוח</p> <p>הערכה וביקורת</p>	<p>2 = תשובה שיש בה עמדה העוסקת בכך שהחינוך ביפן עדיין קפדני, ונימוק רלוונטי התומך בעמדה. לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לא, מכיוון שמדי המי הספר שלהם מצידה על כך שהיפן צדיין נוקטים גישה של "חינוך עם פיקוח ופליטה". - החינוך ביפן צדיין קפדני משום ששני התלבושת לא השתנתה בצורה של לנת "חופש" לתלמידי. כלומר צורת הלבוש השתנתה אך לא הצרכ שלה. התרבות היפנית ממשיכה ללמד לצדיית לבללי הקבוצה. - החינוך ביפן קפדני משום שצדיין הם נוקטים במדי הספר לגבי כל דבר כולל התלבושת האחידה. - גם אחרי שניוים אלה החינוך ביפן קפדני, כיוון שהתלמידי מחויבים להגיש לבית הספר עם תלבושת אחידה והיא: חולצה לבנה וצנימה, זיקט שצלי סוף בית הספר, מכנסיים מחויטים או חצאית, נצליים וצריים. <p>הערה: תשובה המערערת על הטענה המוצגת בשאלה באמצעות נימוק השולל את הקשר בין תלבושת אחידה ובין גישה חינוכית, תיחשב תשובה נכונה. לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - אני לא חושב שאפשר לדעת זאת רק לגבי נושא התלבושת וצריק להסתכל על צוד קריטריונים כדי לדעת זאת. - אני מסכים עם טענה זו. קשה לי לראות קשר בין תלבושת לגישה חינוכית. אולי המעדיט השתנו אבל המוריס לא. <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לא, מכיוון שהם הושפצו מהמערב הם שניו. - אחרי השניוים האלה החינוך ביפן לא קפדני משום שכאשר השניוים נצשו התלמידיים יכלו לבוא לבית הספר בתלבושת שונה והם הפסיקו להקפיד על צורת הלבוש ולא דרשו ללבוש תלבושת אחידה. 	

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
6	פתוח פרשנות והיסק	<p>4 = התשובה "מערכת החינוך היפנית" ונימוק העוסק ברמת הפירוט / בהקפדה על תלבושת אחידה בישראל במחצית הראשונה של המאה ה-20 או ברמת השליטה / בנוקשות של מערכת החינוך ביפן. לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מערכת החינוך ביפן כי לבשו מדים אחידים וזה מצידו של קפדנות. - התיאור מתאים למערכת החינוך היפנית משום שבמחצית הראשונה של המאה ה-20 הקפידו ללכת עם תלבושת אחידה שנקראה לבושים לבנים או כחולים כולל חייבים להיות עם אותה תלבושת. כך גם מערכת החינוך היפנית פועלת. - התלבושת האחידה בישראל במחצית הראשונה של המאה ה-20 מתאימה למערכת החינוך ביפן משום שגם ביפן היה חינוך נוקשה במתי הספר וגם ההקפדה על התלבושת הייתה מאוד גבוהה. <p>0 = תשובה נכונה אך ללא נימוק או כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מערכת החינוך היפנית (אין נימוק) - התיאור של התלבושת האחידה בישראל במחצית הראשונה של המאה ה-20 מתאים למערכת החינוך היפנית משום שבתחילת הדרכ החשיבות של תלבושת אחידה הייתה גבוהה ואחרי שהם נפתחו למערב יותר הצורה של התלבושת נשכחה ונצמחה. (הנימוק עוסק בשינויים שחלו בתלבושת האחידה ביפן ולא בדמיון בין ישראל ובין יפן.) - יפנית, משום שהתלבושת לא הייתה חופשית. (הנימוק כללי מדי. הצירוף "לא חופשית" אינו שווה-ערך ל"נוקשות"). 	4,0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
7	ר"ב פרשנות והיסק	4 = תשובה נכונה: (2) הכללה ופירוט 0 = כל תשובה אחרת	4, 0
8	פתוח פרשנות והיסק	4 = התשובה "המחצית הראשונה של המאה ה-20" והסבר העוסק בתלבושת האחידה בתקופה זו או בתלבושות שבתמונה. התלבושת חייבת להיות מוזכרת בהסבר, ותיאורה יכול להיות כללי (כולם לובשים אותו דבר בדיוק) או מפורט (הבנות לובשות שמלות עם צווארון...). לדוגמה: - התמונה מתאימה לתקופה של המחצית הראשונה של המאה ה-20 משום שכולט לבושים אותו הדגם בתלבושת אחידה, הקנות עם חצאיות וסרטים פסיצר ללא יוצא מהכף. - המחצית הראשונה של המאה ה-20. בתקופה זאת ה" קפדני"ט ונוקשים בקטצ של הקצדים ורואים שמה כולט לובשים אותו דגם ואותו קצצ כמו שכתוב בטקסט. 2 = תשובה שבה התקופה אינה כתובה במדויק ("המחצית הראשונה" או "המאה ה-20"), אך ההסבר נכון ומלא. לדוגמה: - המאה ה-20. כי הקנות לבשו שמלות תכלת עם צווארון כמו בתמונה. או תשובה שבה התקופה כתובה במדויק, אך ההסבר כללי ואינו עוסק בתלבושת במפורש. לדוגמה: - המחצית הראשונה של מאה ה-20. כי היתה משמעת נוקשה וקפדנית. 0 = כל תשובה אחרת, לרבות תשובה שבה התקופה אינה כתובה כלל או שהתקופה אינה נכונה או תשובה שבה התקופה כתובה אך ההסבר שגוי או שאין הסבר כלל. לדוגמה: - לתקופת החלוצים, כי ככה החלוצים התלבשו. - המחצית הראשונה של המאה ה-20. (התקופה נכונה אך אין הסבר). - כיוון שמתקופה זו הקפידו על תלבושת אחידה לכל התלמידים. (התקופה אינה כתובה וההסבר כללי מדי). - שנות ה-80 וה-90, כי הקפידו על התלבושת האחידה כפי שמתואר בתמונה.	4, 2, 0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
9	פתוח הערכה וביקורת	<p>2 = תשובה הכוללת שני רכיבים :</p> <p>רכיב א מציין שבפסקה הראשונה המחברות כותבות בנימה אישית (מביעות דעה, מעוררות הזדהות, כותבות על עצמן וכו').</p> <p>רכיב ב מציין (במפורש או שלא במפורש) היבט כלשהו של סוגת הטקסט (טקסט מידע) כגון תיאור, דוגמאות, פירוט. לדוגמה :</p> <p>- <i>משום שהכותבות רצו להתחיל את הטקסט בצורה שהקוראים יתחברו אליה, כלומר אולי הם יוכלו להזדהות איתה, לאחר הפסקה הראשונה הן ממשיכות באופן אחר משום שזהו טקסט מידע ולא יומן.</i></p> <p>- <i>מכיוון שהפסקה הראשונה כתובה מנקודת מבטן של שתי נשים, אשר מציגות את התופעה ובדרך זו או אחרת מציגות את דעתן עליה. לאחר מכן, הטקסט מציג מידע על הנושא וכתוב באופן ענייני בסגנון פתוח את התופעה.</i></p> <p>1 = תשובה העוסקת רק ברכיב א. לדוגמה :</p> <p>- <i>הראשונה באופן ראשון רבים כי הן רוצות להאיד לנו משהו אישית ולמה הנושא הזה חשוב.</i></p> <p>או תשובה העוסקת רק ברכיב ב. לדוגמה :</p> <p>- <i>כי השאר זה מידע.</i></p> <p>- <i>משום שזאת סנייה לכאורה זה נועד לכל אחד ולכן כתוב הפסקה ראשונה באופן ראשון, והמשק הטקסט כתוב באופן ענייני כי זה כבר דוגמאות ופירוט. (מה שנכתב בנוגע לגוף ראשון אינו נכון, ואילו מה שנכתב בנוגע לסוגה המידעית נכון.)</i></p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה :</p> <p>- <i>משום שהתחלה מדברית בכללי והמשק הטקסט מדברית על משהו מיוחד.</i></p>	2-0
10	פתוח לשון	<p>3 = מיון נכון של שבעה צירופים, כפי שמפורט להלן :</p> <p><u>צירוף סמיכות</u> : קוד לבוש, מערכת כללים, חוקי התנהגות, חופש בחירה.</p> <p><u>צירוף שם ותוארו</u> : תלבושת אחידה, הופעה חיצונית, מוסד חינוכי.</p> <p>2 = מיון נכון של שישה או חמישה צירופים</p> <p>1 = מיון נכון של ארבעה או שלושה צירופים</p> <p>0 = מיון נכון של שני צירופים או פחות מכך</p>	3-0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
11	סגור לשון	<p>3 = סימון שלוש האפשרויות 1, 3 ו-4</p> <p>2 = סימון שתיים מהאפשרויות 1, 3 או 4</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות סימון של יותר משלוש אפשרויות</p>	0, 2, 3
12	פתוח לשון	<p>3 = הוספה של תשעה או עשרה סימני פיסוק נכונים, כפי שמפורט להלן:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>סקר שערכה הסתדרות המורים בקרב תלמידי חטיבות ביניים העלה כי רוב התלמידים מתנגדים לתלבושת אחידה ☐ רבים מהם מוצאים דרכים לעקוף את התלבושת שנכפתה עליהם ☐ מחנך באחד מבתי הספר בארץ טוען ☐: "תלמידים המחפשים דרך לבטא את ייחודם תמיד ימצאו לעצמם נתיב יצירתי" ☐ ("תקבל על כבוד הסוק") ☐</p> <p>מהו אותו נתיב יצירתי ☐? תלמידים מוצאים דרכים שונות לבטא יצירתיות ☐: מכנסיים בסגנונות שונים ונעליים בעלות צורה מיוחדת ☐ הם לובשים גופיות בצבעים מגוונים מתחת לחולצה ולעתים אף מוסיפים לבגדים אביזרי אופנה ועונדים תכשיטים ☐.</p> </div> <p>2 = הוספה של שמונה או שבעה או ששה סימני פיסוק נכונים</p> <p>1 = הוספה של חמישה או ארבעה או שלושה סימני פיסוק נכונים</p> <p>0 = הוספה של שני סימני פיסוק נכונים או פחות מכך</p> <p>הערות:</p> <p>1. יש להחסיר ממניין סימני הפיסוק הנכונים כל סימן פיסוק שגוי (לדוגמה: 9 סימנים נכונים ו-2 סימנים שגויים = 7 סימנים לצינון).</p> <p>2. כל סימן פיסוק שאינו מבין ארבעת הסימנים הנדרשים בשאלה (כגון פסיק, סוגריים, סימן קריאה) לא ייחשב סימן נכון ולא סימן שגוי. יש להתעלם מסימן זה.</p> <p>3. מירכאות במילים "הסתדרות המורים" או במילה "לעקוף" לא ייחשבו סימנים נכונים ולא סימנים שגויים. יש להתעלם מסימנים אלה.</p>	0-3

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		פרק שני: טקסט טיעון – "שעתם היפה: על נעורים והתנדבות"	
13	סגור פרשנות והיסק	4 = סימון שתי האפשרויות 3 ו-5 2 = סימון אחת האפשרויות 3 או 5 0 = כל תשובה אחרת, לרבות סימון של יותר משתי אפשרויות	4, 2, 0
14	ר"ב הערכה וביקורת	2 = תשובה נכונה: (4) להפנות להערת שוליים. 0 = כל תשובה אחרת	2, 0
15	פתוח איתור מידע	3 = תשובה העוסקת בשני ההסברים האלה: <ul style="list-style-type: none"> • נדירות התופעה, לדוגמה: <ul style="list-style-type: none"> - התנהגות זו נדירה. - בני הנוצר כאצט ולא נוטים להתנדב. - מאצט צעירים צוסקים בכך. • התמקדות בהתנהגות שלילית, לדוגמה: <ul style="list-style-type: none"> - המבוארים מתמקדים רק בדברים הרעים שהנצרים צועים. - צינינו מתמקדות רק באי-ידיים השליליים (של התנהגות בני הנוצר). - פחות מתייחסים לבני הנוצר בצורה חיובית. 2 = תשובה העוסקת באחד ההסברים הני"ל. 0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה: <ul style="list-style-type: none"> - מאצט מאוד ידוע לנו על מתבשרים המתאיינים בנושאים חברתיים, המתלכטים בשאלות מוסריות וצרכיות, המוכנים להוסיף יד מסייעת ולהתנדב "בלי חשבון". (התשובה היא פרפרזה של הציטוט בשאלה). 	3, 2, 0
16	ר"ב פרשנות והיסק	4 = תשובה נכונה: (1) אולי 0 = כל תשובה אחרת	4, 0
17	ר"ב לשון	2 = תשובה נכונה: (4) מהר מאוד 0 = כל תשובה אחרת	2, 0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
18	פתוח פרשנות והיסק	<p>4 = תשובה שיש בה שתי שאלות שוונות המנוסחות לפי ממצאי הסקרים ועוסקות בהתנדבות בפועל, במקום ההתנדבות, בסוג ההתנדבות או במשך ההתנדבות. לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - האם אתה צוסק פסצילות התנדבותית? / האם אתה מתנדב? - באיזה מקום אתה מתנדב? / האם אתה מתנדב בבית חולים? - באיזה סוג התנדבות אתה מתנדב? / איך אתה צוזר כשאתה מתנדב? / אט כן, באיזה? (כשאלת המשך לשאלה "האם אתה מתנדב?") / האם אתה צוזר לקשישים? - כמה זמן אתה כבר מתנדב? / כמה זמן אתה מתנדב? <p>2 = תשובה שיש בה רק שאלה אחת המנוסחת לפי הכתוב לעיל. 0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - האם מסוגלים מתבטלים לטפל על צמח מחויבויות חברתיות? (שאלת מחקר ולא שאלה שיכולה להופיע בסקרים). - כיצד אפשר לצודד התנהלויות אלה בחיים? - איך אתה מרגיש כשאתה מתנדב? (ממצאי הסקרים אינם עוסקים ברגשות). - האם אתה מחזק יחידים וקבוצות בחברה? 	4, 2, 0
19	ר"ב הערכה וביקורת	<p>2 = תשובה נכונה: (4) כדי להעלות את אמינות המידע במאמר. 0 = כל תשובה אחרת</p>	2, 0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון																
20	פתוח איתור מידע	<p>3 = תשובה שיש בה שלוש השפעות חיוביות, מבין ההשפעות האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (מזמנת חוויית) היפעמות / התרגשות; • (מספקת) ריגושים; • (מזמנת רגעים של) חדווה / שמחה / אושר / מצב רוח טוב / התרוממות רוח; • תורמת להכרת הערך העצמי / ערך עצמי; • גורמת למתנדב להרגיש טוב עם עצמו / הרגשה עצמית טובה; • (גורמת למתנדבים) לחוות את העולם כמקום שטוב לחיות בו; • (מזמנת) התנסות בקבלה ובנתינה; • (מספקת) יציאה מהשגרה; • (מקנה) תחושת כוח; • מלמדת על החיים. <p>2 = תשובה שיש בה שתיים מבין ההשפעות הכתובות למעלה.</p> <p>1 = תשובה שיש בה השפעה אחת מבין ההשפעות הכתובות למעלה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p> <p>שימו לב: לא יתקבל ניסוח שלפיו השפעה היא צורך במשהו. לדוגמה:</p> <p>- <i>13 פרקים בריאליטי.</i></p>	3-0																
21	סגור איתור מידע	<p>3 = סימון נכון של שלושה סעיפים, כפי שמפורט להלן:</p> <table border="1" data-bbox="311 1232 1141 1545"> <thead> <tr> <th>יש תשובה במאמר</th> <th>אין תשובה במאמר</th> <th></th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>☐ 1</td> <td>☒ 2</td> <td>1. בכמה ארצות נערכו המחקרים?</td> <td></td> </tr> <tr> <td>☐ 1</td> <td>☒ 2</td> <td>2. באילו שנים נערכו המחקרים?</td> <td></td> </tr> <tr> <td>☒ 1</td> <td>☐ 2</td> <td>3. האם יש קשר בין התנדבות לתחושת אושר אצל המתנדבים?</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>1 = סימון נכון של שני סעיפים לפי המפורט למעלה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	יש תשובה במאמר	אין תשובה במאמר			☐ 1	☒ 2	1. בכמה ארצות נערכו המחקרים?		☐ 1	☒ 2	2. באילו שנים נערכו המחקרים?		☒ 1	☐ 2	3. האם יש קשר בין התנדבות לתחושת אושר אצל המתנדבים?		3, 1, 0
יש תשובה במאמר	אין תשובה במאמר																		
☐ 1	☒ 2	1. בכמה ארצות נערכו המחקרים?																	
☐ 1	☒ 2	2. באילו שנים נערכו המחקרים?																	
☒ 1	☐ 2	3. האם יש קשר בין התנדבות לתחושת אושר אצל המתנדבים?																	
22א	ר"ב הערכה וביקורת	<p>2 = תשובה נכונה: (3) לחזק טענה שהיא מעלה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	2, 0																

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
222ב	פתוח הערכה וביקורת	<p>2 = תשובה שיש בה דעה חיובית או דעה שלילית (מפורשת או משתמעת) ונימוק העוסק באחד מתפקידי הסגיר של טקסט.</p> <p><u>דעה שלילית</u>: הנימוק חייב לעסוק במפורש בכך שבפסקה זו אין אחד התפקידים האלה: סיכום / איסוף רעיונות מרכזיים מהמאמר, מסקנה (העולה מן הנאמר), העלאת נושא חדש (להמשך דיון).</p> <p><u>דעה חיובית</u>: הנימוק חייב לעסוק במפורש באחד מתפקידי הסגיר המתאימים לטקסט הזה: לתת חומר למחשבה, להטביע חותם, להניע לפעולה, לעורר עניין וסקרנות, לעודד קריאה בנושא.</p> <p>לדוגמה:</p> <p><u>דעה שלילית</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - לא, כי זה 6163 וכדאי לתת סיכום או מסקנה. - לא מתאים, כי זה טיוח וצריך לסיים טיוח במסקנה. <p><u>דעה חיובית</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - כן, כי הפסקה זורמת לי לזכור את הנושא ולהמשיך לשו. (חומר למחשבה) - הפסקה מתאימה להיות אחרונה כי צכשו אני יותר רוצה להתנדב בצמח. <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לא מתאים, כי לא מסיימת 6163. (הנימוק אינו עוסק באחד התפקידים המצוינים למעלה). - סיום טוב מכיל המלצות ופסקה הזאת אין המלצה. (הנימוק אינו עוסק באחד התפקידים המצוינים למעלה). - כן, כי הפסקה מתקשרת לכותרת של המאמר. - כן, כי הפסקה מבינה שההתנדבות תורמת גם להתנדב וגם למי שהתנדבית אצל. (הנימוק אינו עוסק באחד מתפקידי הסגיר המצוינים למעלה). 	2, 0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
23	פתוח לשון	<p>2 = תשובה שבה הכתוב במסגרת מנוסח בדיבור עקיף, כפי שמפורט להלן:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ללא מירכאות וללא נקודתיים; • המשפט שלפני הנקודתיים והמשפט המצוטט מקושרים במילת השעבוד "ש" או "כי"; • "אני" מומרת ב"היא"; • "לי" מומרת ב"לה". <p>לדוגמה:</p> <p>– האתנדמת אמרה שככל שצט שהיא מקרת את הקשיטת הבית האבות הדבר ארט לה אחת.</p> <p>– האתנדמת אמרה כי היא אחת ככל שצט שהיא מקרת את הקשיטת הבית האבות.</p> <p>הערות:</p> <p>1. תשובה שיש בה פועל אמירה ניטרלי אחר במקום "אמרה" (למשל סיפרה), תיחשב תשובה נכונה.</p> <p>2. תשובה שבה פועל האמירה הוא בזמן הווה (אומרת), תיחשב תשובה נכונה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>– ככל שצט שהיא מקרת את הקשיטת הבית האבות הדבר ארט לה אחת.</p>	2, 0
24א	פתוח לשון	<p>1 = (ה)מרכז (ה)ישראלי להתנדבות ערך את המחקרים / ערך מחקרים.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	1, 0
24ב	פתוח לשון	<p>1 = המחשב (של הקשישה) תוקן (על ידי המתנדב / מתנדב).</p> <p>הערה: התשובה "מחשבה של הקשישה תוקן (על ידי המתנדב / מתנדב)", תיחשב תשובה נכונה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	1, 0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		פרק שלישי: הבעה בכתב – כתיבת טיעון / שכנוע	
25		<p>אלה ממדי ההערכה של המשימה בהבעה בכתב:</p> <p>הבנת המטלה, תוכן ומבנה, לשון.</p> <p>שימו לב! דרגות ביניים להערכה אינן מופיעות כאן. אפשר לתת ניקוד חלקי בטווח הנקודות שבכל ממד, לפי שיקול דעתו של הבודק.</p> <p>יש לתת ציון 0 בכל הממדים במקרים האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • אם כתב התלמיד חיבור שאינו בסוגה הנדרשת. • אם כתב התלמיד על נושא אחר. • אם כתב התלמיד חיבור שבו 20 מילים או פחות. <p>בנספח שבעמוד 15 יש דוגמאות לתשובות של תלמידים, המנותחות לפי הקריטריונים שלהלן.</p>	
	פתוח הבנת המטלה	<p>יש לחבר את מספר הנקודות של התבחינים שלהלן:</p> <p>1,0 = כתיבה על הנושא "האם יש לחייב בני נוער להשתתף בפעילויות התורמות לחברה", ללא גלישה לנושאים אחרים.</p> <p>2-0 = כתיבה בהיקף מספק:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 21-60 מילים אינן מזכות בנקודות. • 61-100 מילים מזכות בנקודה אחת. • 101 מילים ויותר מזכות בשתי נקודות. 	3-0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על פי רמת ביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
14-0	פתוח תוכן ומבנה	<p>יש לחבר את מספר הנקודות של התבחינים שלהלן :</p> <p><u>הבניית הטיעון ואיכותו</u></p> <p>2-0 = כתיבת עמדה / טענה ברורה בנוגע לשאלה אם יש לחייב בני נוער להשתתף בפעילויות התורמות לחברה.</p> <p>אפשר לכתוב עמדה / טענה בעד הרעיון או נגד הרעיון או בעד הרעיון ונגדו.</p> <p>7-0 = כתיבת נימוק אחד לפחות, הרלוונטי לעמדה המוצגת, כגון תועלת אישית, תרומה לחברה ולסביבה, חינוך, בחירה חופשית ועוד.</p> <p>הנימוק צריך להיות מפותח ומבוסס היטב, למשל בעזרת סיפורים אישיים (מן החיים או מן הטקסט).</p> <p>כל הנימוקים צריכים להיות אמינים (לא מומצאים).</p> <p>שימו לב, המלצות אינן תחליף לנימוקים.</p> <p><u>התחשבות בידע קודם של הנמענים</u></p> <p>2-0 = כתיבת טקסט עצמאי שאינו מהוקשר, כלומר טקסט שיש בו כל המידע הדרוש לנמענים כדי להבין במה דברים אמורים.</p> <p><u>לכידות וקישוריות</u></p> <p>3-0 = כתיבת טקסט לכיד ומקושר מבחינה רעיונית, כלומר הרעיונות כתובים בו באופן לוגי ויש בו שימוש באמצעי קישור מתאימים ומגוונים.</p>	
8-0	פתוח לשון	<p>יש לחבר את מספר הנקודות של התבחינים שלהלן :</p> <p><u>אוצר מילים ומשלב</u></p> <p>3-0 = כתיבת טקסט עשיר מבחינה לשונית, מדויק מבחינת המשמעות ומותאם לנסיבות התקשורת.</p> <p><u>תקינות</u></p> <p>5-0 = בהערכת תקינות הלשון ייבדקו ההיבטים האלה : מבנה משפט ; התאם דקדוקי (במין, במספר, בזמן, בגוף וביידוע) ; מילות יחס ומילות קישור ; שימוש בפסיק, בנקודה, בסימן שאלה ובסימן קריאה ; כתיב נכון (למעט כתיב מלא וחסר).</p> <p>הערה : יש להעריך את התקינות הלשונית באופן הוליסטי, ואין להוריד את כל הנקודות אם אחד ההיבטים הנ"ל לוקה בחסר.</p>	

דוגמאות לתשובות של תלמידים במשימה בהבעה בכתב (שאלה 25)

לפניכם דוגמאות לתשובות של תלמידים בצירוף הצעות להערכתן. התשובות מנותחות ומוערכות לפי המחווך. בבדיקה יש מקום גם לשיקול דעת של המעריך/המורה וייתכנו הבדלים קטנים בין הערכות הבודקים. עם זאת, ההערכות צריכות להתבסס על המחווך.

דוגמה 1

כאסדרות חינוך שונות, כאן בתי ספר ותנועות נוצר, נצרים ונצרות נדרשים להשתתף בפעילויות מאוונות התורמות לחברה: ניקיון הסביבה, התרמה, חונכות וצד. לא כל בני הנוצר היו בוחרים להשתתף בפעילויות אלה מרצונם החופשי. נשאלה האם האם אנו חושבים שיש לחייב בני נוצר להשתתף בפעילויות התורמות לחברה? לדצתי יש לחייב בני נוצר להשתתף בפעילויות התורמות לחברה מכיוון שראשית, בני הנוצר לא נוטים להתנדב בחיי היומיום שלהם ומצדיקים להם בפלאפונים או לפגש את זמנם החופשי למטרות לא חשובות ולכן חשוב שיתראו ויתנדבו וכך הם יצאו משהו מוציא במקום לפגש סתם את זמנם. שנית, התנדבות ותרומה לקהילה מלמדת אותנו המון דברים ממהלך החיים ולידע הכללי שלנו למשל, את נצטרך לניצולי שואה הם יוכלו ללמד אותנו על השואה. ופוסף לכך התרומה וההתנדבות לקהילה אורמת לנו להרגשה טובה ולמצב רוח טוב שאנחנו צוגרים לאנשים ותורמים ומשתדלים לצעות כמה אפשר. לסיכום, אני חושבת שיש לחייב בני נוצר להשתתף בפעילויות התורמות לחברה.

ממדי ההערכה	אפשרויות הציון	הציון בדוגמה זו	ההסבר
הבנת המטלה			
כתיבה על הנושא הנדרש	1, 0	1	כתיבה על הנושא ללא גלישה לנושאים אחרים
כתיבה בהיקף מספק	2-0	2	144 מילים
תוכן ומבנה			
כתיבת עמדה	2-0	2	העמדה חד-משמעית וברורה: לדצתי יש לחייב בני נוצר להשתתף בפעילויות התורמות לחברה.
נימוקים	7-0	7	יש שלושה נימוקים מפותחים שניים מהם מלווים בדוגמאות ממחישות: 1. ולכן חשוב שיתראו ויתנדבו וכך הם יצאו משהו מוציא... בליווי דוגמה למשהו שאינו מועיל, כמו משחק בפלאפונים. הפעילות של בני הנוער מתבצעת בזכות העובדה שחייבו אותם להתנדב (יש עיסוק מפורש בנושא החובה להתנדב). 2. ההשתתפות בפעילות שאפשר ללמוד ממנה, בליווי דוגמה על נושא השואה. 3. ההשתתפות בפעילות תורמת להרגשה טובה ולמצב רוח טוב.
כתיבת טקסט עצמאי	2-0	2	הטקסט עצמאי בזכות הצגת הנושא בפתיח ובזכות הסגיר ההולם.
כתיבת טקסט לכיד ומקושר	3-0	3	הרעיונות מקושרים באמצעות מאזכרים מתאימים: לני, אנתנו, אנתנו, ובאמצעות מילות קישור מתאימות: או, לכך, בנוסף לכך, וכך. יש קישוריות סמנטית שבאה לידי ביטוי בשרשור של הרעיונות. יש קישור באמצעות מקדמי ארגון: ראשית, שנית לסיכום, וגם הפתיח והסגיר יוצרים טקסט לכיד.
לשון			
אוצר מילים ומשלב	3-0	2	שימוש בלשון דיבור: לפגש סתם את זמנם, המון דברים, אבל גם שימוש במשלב לשון גבוה: נוטים להתנדב, מצדיקים, מהלך החיים, ידע כללי.
ממדי ההערכה	אפשרויות הציון	הציון בדוגמה זו	ההסבר
תקינות	5-0	3	השימוש בגופים אינו אחיד: הם, אותם, להם (בנימוק הראשון), אנתנו, לני, לני, אנתנו (בנימוקים השני והשלישי).

<p>פגימות בהתאם במספר: <i>מלמדת</i> (במקום מלמדות), <i>טורמת</i> (במקום גורמות).</p> <p><i>מכיוון שראית...</i> (במקום ביטוי מכליל כמו מהסיבות הבאות), וגם: <i>מכיוון שראית, אני הנוצר...</i>, צריך להשמיט את מילת השעבוד (<i>מכיוון e...</i>) או להשמיט את המילה <i>ראית</i>.</p> <p>אין חזרה על מיליות שעבוד: <i>שיתרמו ויתנדבו</i> (במקום שיתרמו ושיתנדבו).</p> <p>חסרות השלמות של מושא ושל תיאור: <i>שיתרמו</i> (מה? למי? למה?), <i>ותורמים</i> (מה? למי?), <i>ויתנדבו</i> (היכן? במה? למה?).</p> <p>יש טעויות בפיסוק: <i>...התורמות לחברה?</i> (נקודה אחרי סימן שאלה).</p>			
22 (מתוך 25)	סך-הכול נקודות		

דוגמה 2

במסגרת חינוך שונות כמו כתיבת סיפור תנועות נוצר נצרים ונצרות נדרשים להשתתף בפעילויות מאונות התורמות לסביבה: ניקיון הסביבה, התרמה ועוד... לא כל בני הנוצר בחרים להשתתף בפעילויות האלה מרצונם החופשי! לפי דעתי לא חייב לשתף אותם מכמה סיבות: ראשית, כאשר אתה תורם או עוזר נכון שהצד השני מקבל את זה בצורה טובה אך גם עליך להרגיש בלבך שצד השני מצה טוב אם אתה לא מרגיש זאת, אז לא צד השני מצה טוב בדעתך. שנית, נצרים כאלה לא מבינים את החשיבות לתרומה לאחר שלהם יש הרבה דברים ולאחרים יש קשיים רבים, חבל מאוד שפני הנוצר לא מבינים זאת אך אי אפשר לחייב אותם בכוח כיני לדרוש מהם זה אמור לבוא מרצונם האישי כלומר שהם מסכימים עם הנתניה הזאת. בנוסף, הנתניה צריכה לבוא מהרגע שתרשים טוב עם עצמך שנתנה לאדם אחר עם הוא יקבל את זה בשמחה וכל אתה תתרום בשמחה.

ממדי ההערכה	אפשרויות הציון	הציון בדוגמה זו	ההסבר
הבנת המטלה			
כתיבה על הנושא הנדרש	1, 0	1	כתיבה על הנושא הנדרש ללא גלישה לנושאים אחרים
כתיבה בהיקף מספק	2-0	2	137 מילים
תוכן ומבנה			
כתיבת עמדה	2-0	2	העמדה ברורה וחד-משמעית: לא חייב לשתף אותם... (אף על פי שהיה צריך לעסוק בחיוב – לא צריך לחייב אותם – ולא לעסוק בשיתוף).
נימוקים	7-0	5	לכאורה יש שלושה נימוקים, אך בעצם יש שני נימוקים שבהם יש עיסוק בבעייתיות הנובעת מהחובה להתנדב: נימוק 1: ההתנדבות צריכה להיעשות בשמחה / בהסכמה / מהלב / מרצון חופשי / מתרשים טוב עם עצמך. נימוק זה אינו מפותח ואינו בהיר. נימוק 2: ההתנדבות צריכה לנבוע מהבנת החשיבות של ההתנדבות. גם נימוק זה אינו מפותח. הערה: הנימוק: הנתניה צריכה לבוא מהרגע... הוא חזרה על נימוק 1.
כתיבת טקסט עצמאי	2-0	2	הטקסט עצמאי, והפתיח תורם לכך. הרעיונות והנושאים בטקסט נהירים לקורא.
כתיבת טקסט לכיד ומקושר	3-0	2	בטקסט יש מקדמי ארגון: ראשית..., שנית..., בנוסף... יש מילות קישור התורמות ללכידות, אך לא תמיד הן תואמות את המשמעות שלהן: <i>להם יש הרבה דברים...</i> (e במקום כי – קשר של סיבה: כי להם...) יש מאזכרים ומילות קישור: <i>או, אך, זה, כלומר...</i> יש שימוש מיותר ב-ש' הזיקה: <i>מתרשים טוב...</i> (במקום עליך להרגיש טוב), <i>שם</i> (במקום רק ש...) יש פגימה בלכידות: הנימוק המובא כנימוק השלישי הוא חזרה על הנימוק הראשון.
לשון			
אוצר מילים ומשלב	3-0	1	שימוש בלשון דיבור: <i>נכון שהצד השני מקבל, לבוא מהרגע, זה אמור לבוא, וכן מילת הקישור <i>אז</i>.</i> ניכר אי-דיוק בבחירת מילים: <i>כוח</i> כיני, <i>צד השני</i> מצה טוב בדעתך, <i>להם יש הרבה דברים</i> .

ההסבר	הציון בדוגמה זו	אפשרויות הציון	ממדי ההערכה
<p>יש פגימות בתקינות: <i>לא חייב אשתך אותם</i> (במקום לא חייבים לשתף אותם).</p> <p>חסרות השלמות לפועל הפוגמות בהבנת הטקסט: <i>כאשר אתה תורם</i> (למי?), <i>אן צונג</i> (למי? במה?). חסר פיסוק מנהיר: נקודה <i>אחרי צעית</i> <i>מצפה טוב</i>, נקודה אחרי <i>אתרונט לאחך</i>, נקודה אחרי <i>אדדלו מהט</i> ונקודה או פסיק אחרי <i>אבוא מהלב</i>.</p> <p>מבחינת התחביר המשפטים מסורבלים ואינם ברורים בשל חוסר מאזכרים, וגם בשל שימוש שגוי בהם. כמו כן יש שימוש שגוי במילות קישור ופיסוק לקוי. דוגמה למשפט שיש בו פגימה בתחביר: <i>לא מנייט את החשיבות אתרונט לאחך</i>.</p>	2	5-0	תקינות
17 (מתוך 25)			סך-הכול נקודות

דצתי היא אלה צריק (ואט ניתן) אחייב את בני הנוצר להשתתף בפעילויות אלו מכיוון שסופו של דבר את נחייב מישהו הוא לא יצעה את הדבר כולו הרצון או ישקר עשה למרות אלה צעה או שהוא פועל "חפץ" בצמודות.

ההסבר	הציון בדוגמה זו	אפשרויות הציון	ממדי ההערכה
הבנת המטלה			
כתיבה על הנושא ללא גלישה לנושאים אחרים	1	1, 0	כתיבה על הנושא הנדרש
38 מילים	0	2-0	כתיבה בהיקף מספק
תוכן ומבנה			
העמדה ברורה וחד-משמעית: דצתי היא אלה צריק (ואט ניתן) אחייב...	2	2-0	כתיבת עמדה
יש נימוק אחד לא מפותח אך מורחב מעט: הוא לא יצעה את הדבר כולו הרצון..., ישקר... "חפץ" (הדבר יגרום לו לעשות פעולות שליליות).	2	7-0	נימוקים
הטקסט אינו עצמאי, שכן אי אפשר להבין במה הדברים אמורים: להשתתף בפעילויות אלו (באילו פעילויות?) חסרה הצגת הנושא בפתיח.	0	2-0	כתיבת טקסט עצמאי
הטקסט הוא משפט ארוך אחד ויש פגימה בלכידות שלו. ואט ניתן (במקום וגם לא ניתן). פעילויות אלו יש שימוש במאזכר ללא המאזכר. יש שימוש נכון במילות הקישור ובמילות השעבוד.	1	3-0	כתיבת טקסט לכיד ומקושר
לשון			
יש שלוש פגימות באוצר המילים ובמשלב, ומאחר שהטקסט קצר, הפגימות חמורות: פועל יחפץ (לשון דיבור), כולו הרצון (שימוש שאינו מדויק בביטוי), בצמודות (בחירה במילה שאינה מדויקת, שכן מדובר בהתנדבות ולא בעבודה).	1	3-0	אוצר מילים ומשלב
הטקסט הוא משפט מורכב אחד, ארוך ומסורבל, ללא פסיק, גם לא לפני הפסוקיות. יש שגיאות כתיב: פועל (פשוט), למרות (למרות).	2	5-0	תקינות
9 (מתוך 25)			סך-הכול נקודות

דוגמה 4

אני אינני חושב שיש לחייב בני נוצר להשתתף בפעילויות התורמות לחברה. להלן כמה סיבות לכך: חייב בני נוצר שלא רוצים כל כך להתנדב בחברה יכול לזרוק לכרס בקרבנות ולשנאת ההתנדבות ולזמן ההתנדבות לא ליהנות כלל ממה שהם עושים ואז ההתנדבות יכולה להפוך לשלילית אם אין לבני הנוצר מצב רוח לזה. אם בני נוצר באמת רוצים להתנדב ויש מרשימים שהם רוצים לתרום לחברה אז הם יכולים לעשות זאת בצמצם ולא צריכים אף אחד שיכריח אותם. בני הנוצר המוכרחים להתנדב שאינם רוצים, יכולים לא להתנדב עוד פעם בצד מקומות צדקה מה שהיה להם בצדק ולקחת את חוות ההתנדבות שלא נהנו מהלמטה שלילי שהם לא רוצים לעשות עוד פעם אף פעם. לסיכום, אני חושב שאין צורך בחייב בני הנוצר להתנדב.

ממדי ההערכה	אפשרויות הציון	הציון בדוגמה זו	ההסבר
הבנת המטלה			
כתיבה על הנושא הנדרש	1, 0	1	כתיבה על הנושא ללא גלישה לנושאים אחרים
כתיבה בהיקף מספק	2-0	2	119 מילים
תוכן ומבנה			
כתיבת עמדה	2-0	2	העמדה ברורה וחד-משמעית: אני אינני חושב שיש לחייב בני נוצר להשתתף...
נימוקים	7-0	7	יש שני נימוקים: הראשון מפותח יותר מהשני, אך שניהם רלוונטיים: 1. החיוב להתנדב יגרום תחושה שלילית / חוויה שלילית. 2. החיוב להתנדב ישפיע על הרצון להתנדב בעתיד.
כתיבת טקסט עצמאי	2-0	2	הטקסט עצמאי, והפתיח והסגיר תורמים לכך. הנושא ברור לקורא.
כתיבת טקסט לכיד ומקושר	3-0	2	הרעיונות כתובים באופן לוגי. שימוש נכון במאזכרים: הם יכולים לעשות זאת (שני מאזכרים), יכריח אותם, היה להם, לא נהנו מה (שני מאזכרים). שימוש נכון במילות קישור: לסיכום... (עיקרון מארגן). שימוש לקוי במילות קישור: ואז... (מילת קישור דבורה, במקום בעקבות זאת), צק מה שהיה להם בצדק (במקום בעקבות ההתנסויות הקודמות שלהם).
לשון			
אוצר מילים ומשלב	3-0	1	שימוש בלשון דיבור: ...מצב רוח לזה, ...באמת רוצים להתנדב..., אף אחד e..., עוד פעם אף פעם..., לקחת (את חוויית ההתנדבות למשהו שלילי)
תקינות	5-0	3	יש פגימות בתקינות: שימוש שאינו תקני בתצורת המילה – בני נוער המוכרחים להתנדב (במקום שמכריחים אותם), אין צורך בחייב. שימוש שגוי במילת יחס: בקרבנות (במקום בקרבם). המשפטים ארוכים ומסורבלים ללא פיסוק מנהיר. אין שגיאות כתיב.
סך-הכול נקודות	20 (מתוך 25)		

דוגמה 5

לדעתו, אין לחייב בני נוצר להשתתף בפעילויות התורמות לחברה. מכיוון שכל אחד צריך לעשות זאת מצדו ומטובתו האישית. לדעתו, בתי ספר ובתנועות נוצר צריכים להכריז ולהסביר על התרומה והעזרה, וההתנדבות שאנחנו בני הנוצר נותנים מצדנו, בעיקר בתי הספר. צריכים גם להראות לנו, מה קורה אם לא נתנדב, ומה יהיה אם כן. אני למשל בתנועת נוצר הצופים, ולפני כמה זמן מכרנו צולות, ואת הכסף הצברנו לבית חולים בדקוטה הארץ. לא חייבו אותי להתנדב לזה ולמכור את הצולות, אק הסבירו לי שזה מצשה יפה, ואנשים חולטים נלקטים לכסף הזה, ולתרומה שלי. לסיכום, אני חושבת שצריך להסביר לפני נוצר כמה חשוב לטפח את התרומות, ולעזור ולתרום. ולא לחייב אותם לעשות זאת.

ממדי ההערכה	אפשרויות הציון	הציון בדוגמה זו	ההסבר
הבנת המטלה			
כתיבה על הנושא הנדרש	1, 0	1	כתיבה על הנושא ללא גלישה לנושאים אחרים
כתיבה בהיקף מספק	2-0	2	108 מילים
תוכן ומבנה			
כתיבת עמדה	2-0	2	העמדה ברורה וחד-משמעית: אין לחייב בני נוצר להשתתף...
נימוקים	7-0	2	יש נימוק אחד שנרמז מתוך ההמלצות והוא אינו מפותח כלל: שנה מצשה יפה, ואנשים חולטים נלקטים לכסף הזה, ולתרומה שלי.
כתיבת טקסט עצמאי	2-0	2	הטקסט עצמאי, והפתיח והסגיר תורמים לכך.
כתיבת טקסט לכיד ומקושר	3-0	2	החזרה על המילה לדעתו פוגמת בלכידות הטקסט ובהבנתו (על מה מביע התלמיד את עמדתו?) הדוגמה השנייה (מכירת העוגות) אינה מבהירה את הרעיון שנכתב לפניה, וכמו כן לא ברור מה קרה בעקבות ההתנדבות שלו. אין קשר בין לטפח את התרומות ובין נושא הטקסט.
לשון			
אוצר מילים ומשלב	3-0	2	יש פגימה באוצר המילים ובמשלב: כל אחד צריך לעשות זאת מצדו ומטובתו (המשפט אינו ברור בשל ניסוח לקוי: מצדו - האם הכוונה היא מרצונו החופשי? ומטובתו - האם הכוונה היא למען טובתו האישית?) שימוש בלשון דיבור ומה יהיה אם כן, וגם שימוש מרובה במאוזכר הסתמי זה: הסבירו לי שנה... להתנדב לזה...
תקינות	5-0	3	שימוש לקוי במילת יחס: להכריז ולהסביר על (מרצים על ומסבירים את). שימוש שגוי בזמן של הפועל: מה קורה אם לא נתנדב (במקום מה יקרה אם לא נתנדב). שימוש לקוי בנושא סתמי: צריכים גם להראות לנו (מי צריכים? כולם?) פיסוק שגוי: לפני מכיוון e... צריך לבוא פסיק ולא נקודה.
סך-הכול נקודות	16 (מתוך 25)		

דוגמה 6

לדצתי צריק לחייה בני נוצר להשתתף בפצוליות התורמות לחברה מכיוון שרוב בני הנוצר לא היו מתנדבים מבחירתם החופשית, ולדצתי בני נוצר בימינו צריקים ללמוד צרכים כדי שיגדלו להיות מוכנים אחראיים ומצפוניים, למשל אם בן נוצר מתנדב למצן טיפול בקשישה, כבר זה יתן לו אחריות, והשקעה שהוא יצטרך לעשות על מנת להבטיח את שלומה של הקשישה שהוא מטפל בה.

לדצתי חלק מבני הנוצר היו רוצים לצבור לקהילה אבל לא מצאנו מספיק כדי ללכת ולעשות זאת, אז אם נחייב את בני הנוצר להשתתף בפצוליות התורמות לחברה נוכח לתת אפשרות לילדים אלה לצבור לחברה כפי שרצו, בני נוצר כיום מקבלים את הרכוש שלהם ואת חייבת כאילו הם מוכנים מאליהם, ולדצתי התנדבות בבית אב או במרכז לאנשים מוגבלים, ואסוכים אני חושב שצריק לחייה בני נוצר להתנדב ואלהם אם יישאו את הרציון הזה במדינת ישראל.

ממדי ההערכה	אפשרויות הציון	הציון בדוגמה זו	ההסבר
הבנת המטלה			
כתיבה על הנושא הנדרש	1, 0	1	כתיבה על הנושא ללא גלישה לנושאים אחרים
כתיבה בהיקף מספק	2-0	2	130 מילים
תוכן ומבנה			
כתיבת עמדה	2-0	2	העמדה חד-משמעית וברורה וחוזרת גם בסגיר.
נימוקים	7-0	7	יש שני נימוקים מפותחים: 1. כי לומדים ערכים. 2. כי רוצים לעזור אך לא יודעים איך. (אף על פי שהנימוק האחרון קטוע, הטקסט יזכה את התלמיד בכל הנקודות.)
כתיבת טקסט עצמאי	2-0	2	הטקסט עצמאי. הפתיח מבהיר יפה את הנושא והסגיר מסיים יפה את הרעיונות שבטקסט.
כתיבת טקסט לכיד ומקושר	3-0	1	התלמיד מציג את העובדה שבני נוער מקבלים את מה שיש להם כדבר המובן מאליו, אך אינו מסביר כיצד ההתנדבות תעזור להם להיפטר מתכונה שלילית זו. ניכרת אי-בהירות. ארבע פעמים חוזרת בטקסט המילה <i>לדצתי</i> , ודבר זה מפריע לקורא להבין מהי עמדת התלמיד ומהו בדיוק הנימוק שלו. בין החלק הראשון ובין החלק השני, הנפתחים שניהם במילה <i>לדצתי</i> , חסרה מילת קישור של הוספה. הקטע המתחיל <i>בני נוצר כיום מקבלים... והמסתיים בלדצתי מוגבלים</i> אינו קשור לרעיונות שלפניו ולרעיונות שאחריו ועובדה זאת פוגעת בלכידות. יש שימוש בשני הכינויים <i>בני נוצר</i> , <i>ילדים לסרוגין</i> . המאזכר לילדים האלה מכיוון למאזכר <i>בני נוצר</i> .
לשון			
אוצר מילים ומשלב	3-0	3	שימוש בלשון גבוהה: <i>בחירתם החופשית, צרכים, למצן, על מנת, להבטיח את שלומה, רכוש, מוכנים מאליהם, יישאו את הרציון</i> , אבל גם בלשון דיבור: <i>זה כבר יתן לו, יתן לו השקעה</i> (במקום יצטרך להשקיע). במשפט <i>אז אם נחייב המילה אז מיותרת</i> .

ההסבר	הציון בדוגמה זו	אפשרויות הציון	ממדי ההערכה
<p>יש פגימות בתחביר: <i>ולדצתי התנדבות בקית אבות או במרכז לאנשים מואבלים, ולסיכום... (חסר הנשוא במשפט).</i></p> <p>יש פגימות בתקינות הלשונית:</p> <p><i>נוכל לתת אפשרות (במקום נוכל לאפשר), מתנדב מאצן סיפול בקישה (במקום מתנדב לטפל בקשישה), יתן לו אחיות (במקום יפתח את האחריות האישית שלו),</i></p> <p><i>מן נוצר (במקום נער).</i></p> <p>הפיסוק שגוי: אין נקודות בסופי משפטים, אלא רק בסופי פסקאות.</p> <p>שגיאת כתיב אחת: <i>מולוחים</i> (מצליחים).</p>	3	5-0	תקינות
21 (מתוך 25)			סך-הכול נקודות

לדצתי זה רציון מצוין וכן יש לחייב את בני הנוצר לצאת בני הנוצר הם הסמל של בית הספר והם נותנים לאנשים השראה לכן הם גם צריכים לעשות מהו כפייה הסביבה לנקות, לעבוד וכו... לדצתי חובה לנצרים לצאת להתנדבות.

ההסבר	הציון בדוגמה זו	אפשרויות הציון	ממדי ההערכה
הבנת המטלה			
כתיבה על הנושא ללא גלישה לנושאים אחרים	1	1, 0	כתיבה על הנושא הנדרש
38 מילים	0	2-0	כתיבה בהיקף מספק
תוכן ומבנה			
העמדה, החוזרת גם בסוף הטקסט, אינה ברורה דיה: וכן יש לחייב את בני הנוצר לצאת (לא צוין לצאת להתנדבות), ובסוף: חובה לנצרים לצאת להתנדבות (במקום חובה על הנערים לצאת להתנדבות / להתנדב. הניסוחים האלה פוגמים באיכות העמדה).	1	2-0	כתיבת עמדה
הנימוק אינו מפותח ואינו ברור: בני הנוצר הם סמל והם נותנים השראה.	1	7-0	נימוקים
הטקסט אינו עצמאי, שכן חסר בו פתיח וחסר בו מידע המרמז לקורא במה דברים אמורים.	0	2-0	כתיבת טקסט עצמאי
יש פגימות בלכידות ובקישוריות. השימוש במאזכר זה בתחילת הטקסט לקוי, שכן לא צוין שם העצם המאזכר, אך יש גם שימוש תקין במאזכר: הם נותנים. יש שימוש במילת קישור שאינה מקשרת וכן יש לחייב..., אך יש גם שימוש תקין במילת קישור: לכן. חסרה מילת קישור (כמו או כגון) לפני לנקות, לעבוד. הסיום נראה סתום, אך הוא מתבהר לאור הפתיח.	1	3-0	כתיבת טקסט לכיד ומקושר
לשון			
שימוש בלשון דיבור: זה רציון מצוין. חסרות מילים שיבהירו את הרעיונות: זה רציון מצוין (איזה רעיון?), לצאת למה? (לעשות מה? וגם: במקום לפעול למען...).	1	3-0	אוצר מילים ומשלב
יש פגימות בתקינות: חובה לנצרים (שימוש שאינו תקין במילת היחס, במקום חובה על הנערים). המילה וכן אינה מתאימה מבחינת התוכן כי היא אינה קושרת את המשפט הזה למשפט הקודם. מבחינת התחביר חסרות השלמות: לחייב את בני הנוצר לצאת... (לאן?) יש שימוש בצורה מקוצרת של מילה ללא סימן הקיצור: וכו' (וכו'). חסרים סימני פיסוק: נקודה או נקודתיים אחרי המילים לצאת, נקודה אחרי המילה השראה ונקודתיים אחרי המילה הסביבה.	2	5-0	תקינות
7 (מתוך 25)			סך-הכול נקודות

בבית סיפרנו כל תלמידי כיתה ח' מחויבים לעשות התנדבות של כ- 40 שעות עד סוף שנת הלימודים וישנם תלמידים שאני מכירה, שאולי לא אהבו את רציון ההתנדבות בתחילת השנה, אך לאחר שהתחילו והתנסו הם כל כך שמחים ומרוצים מהתנדבותם בקהילה. אז לדעתי יש לחייב בני נוצר להשתתף בפעילויות התורמות לחברה מפני שתראה זרמת תחושה טובה לעצמך ולכל מי סביבך! אני מכירה האון ילדים שהיו מאוד אנוכיים והשנה לאחר שהתנדבו הם הרבה יותר רגישים וזה צושה טוב לכולם. לסיכום מחויבות לבני נוצר לתרום לקהילה יכול לערום רק טוב לעתיד ולסיבותיו.

ההסבר	הציון בדוגמה זו	אפשרויות הציון	ממדי ההערכה
הבנת המטלה			
כתיבה על הנושא ללא גלישה לנושאים אחרים	1	1, 0	כתיבה על הנושא הנדרש
89 מילים	1	2-0	כתיבה בהיקף מספק
תוכן ומבנה			
העמדה ברורה וחד-משמעית: אז לדעתי יש לחייב בני נוצר להשתתף...	2	2-0	כתיבת עמדה
יש נימוק אחד מפותח למדי המלווה בשתי דוגמאות. הנימוק: הם כל כך שמחים ומרוצים מהתנדבותם...; ...תראה זרמת תחושה טובה לעצמך ולכל מי סביבך! הדוגמאות: 1. ... וישנם תלמידים שאני מכירה... אך לאחר שהתחילו והתנסו הם... 2. אני מכירה האון ילדים... הם הרבה יותר רגישים וזה צושה טוב לכולם.	5-6	7-0	נימוקים
הטקסט עצמאי, יש בו כל המידע הדרוש לנמענים כדי להבין במה דברים אמורים.	2	2-0	כתיבת טקסט עצמאי
יש פגימות בלכידות ובקישוריות: הדוגמאות מפוצלות וביניהן כתובה העמדה אז לדעתי יש לחייב. במקום המילה אז במשפט אז לדעתי יש לחייב צריכה לבוא מילת קישור אחרת, כגון זו הסיבה ש או לכן.	2	3-0	כתיבת טקסט לכיד ומקושר
לשון			
שימוש בלשון דיבור: לעשות התנדבות, זה צושה טוב, האון ילדים, יכול לערום רק טוב, אבל יש גם שימוש במשלב גבוה: זרמת תחושה, מחויבים, מהתנדבותם, אנוכיים.	2	3-0	אוצר מילים ומשלב
יש פגימות בתחביר המתבטאות במשפטים ללא השלמת מושא: לאחר שהתחילו (במה?) והתנסו (במה?). סימן הקריאה אינו במקומו, שכן הוא צריך לבוא אחרי ההוראה יש לחייב... לחברה! ולא אחרי הנימוק המתחיל באפני...e	4	5-0	תקינות
(מתוך 25) 20-19			סך-הכול נקודות

דוגמה 9

ישנם האון פציליות מאונות התרמות לחברה. בחלק ממסכרות החינוך בני הנוצר נדרשים להשתתף בפציליות אלו. ישנה טענה שאומרת שיש לחייב בני נוצר להשתתף בפציליות התרמות לחברה. אני מסכימה עם טענה זו מכיוון שכאשר מתנדבים ישנו סיפור בהרשעה וסינוי ברשעה. במחקרים נמצא כי בני נוצר שהביעו רצון להתנדב, לצורך ולתרום היו גם אלו שדיווחו על חוויות של אושר, שמחה והתרוממות רוח. בנוסף צעירים שמתנדבים חווים רצון אושר בצמצמות לבהות יותר מבני נוצר שאינם מתנדבים וחווים את הצולט כמקום שטוב לחיות בו לדוגמה: "שמעו את האושר של האנשים ואת החיוך על פניהם בגלל מהו שאתה הצלחת לעשות, זה דבר שמח מאוד. זה לא דבר צנן אבל זה נותן לך להרשים טוב עם עצמך" זוהי צדות של תלמיד מתנדב. לסיכום כאשר מתנדבים ישנו סיפור צנן בהרשעה.

ההסבר	הציון בדוגמה זו	אפשרויות הציון	ממדי ההערכה
הבנת המטלה			
כתיבה על הנושא ללא גלישה לנושאים אחרים	1	1, 0	כתיבה על הנושא הנדרש
122 מילים	2	2-0	כתיבה בהיקף מספק
תוכן ומבנה			
העמדה ברורה וחד-משמעית: ישנה טענה שאומרת ש... אני מסכימה עם טענה זו.	2	2-0	כתיבת עמדה
יש נימוק העוסק בתרומה של ההתנדבות למתנדב והוא מבוסס ומורחב. אמנם יש העתקה מהטקסט אך היא מושכלת ואינה מיותרת. עם זאת, אין עיסוק מפורש בעניין החובה להתנדב.	5	7-0	נימוקים
הטקסט עצמאי והפתיח תורם לכך, אך הסגיר סוגר את הנימוק ולא את הטקסט כולו. הנושא והרעיונות ברורים.	2	2-0	כתיבת טקסט עצמאי
הטקסט לכיד ומקושר. הרעיונות בנויים היטב ומשורשרים באופן לוגי. יש שימוש במילות קישור מתאימות: מכיוון ש..., בנוסף, לדוגמה, לסיכום, כאשר, ובמאזכרים הולמים: פציליות אלו, טענה זו.	3	3-0	כתיבת טקסט לכיד ומקושר
לשון			
שימוש בלשון דיבור: האון פציליות. יש חזרה רצופה על המילה פציליות / פציליות בשורות הראשונות של הטקסט.	2	3-0	אוצר מילים ומשלב
חסרים סימני פיסוק, למשל נקודה או פסיק אחרי המילה בו (לחיות) בו לדוגמה: (	4	5-0	תקינות
21 (מתוך 25)			סך-הכול נקודות